

Vlaams
Parlement

vergadering **C88**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 15 januari 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van de heer Herman Wynants tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het financieel opvoeden van topsporters – 655 (2014-2015)	3
--	---

VRAAG OM UITLEG van de heer Herman Wynants tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het financieel opvoeden van topsporters – 655 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Deze vraag is onbedoeld actueel, vermoed ik. De heer Wynants heeft het woord.

De heer Herman Wynants (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik verwijs naar een artikel van Tomas Van Den Spiegel in De Tijd, waarin hij aangeeft dat een speler op het einde van zijn carrière op 35 jaar van 'hero to zero' gaat. Hij doelt dan specifiek op topvoetballers. Maar hij maakt in mijn ogen al een eerste denkfout.

Wat dat financiële aspect betreft, wil ik de verloning van voetballers eens duidelijk schetsen. Bij de clubs van eerste nationale – en daarbij laat ik de Anderlecht, Club Brugge, Standard en Genk buiten beschouwing – is het gemiddelde loon van spelers ongeveer 200.000 euro op jaarbasis. Maar voor elke speler wordt een groepsverzekering opgebouwd. De spelers van de kleinere clubs trekken op hun 35e 750.000 tot 1 miljoen euro netto.

Elke club is verplicht om het loon van een speler op te bouwen uit een maandloon, puntenloon, tekengeld en een groepsverzekering. En die groepsverzekering wordt berekend op basis van het maandloon en eventuele punten. Op 50.000 euro krijgen ze 8000 euro groepsverzekering. Op wat ze verdienen boven 50.000 euro is het 40 procent. Dat moet de club jaarlijks storten. Daarop komt nog altijd een intrest van ongeveer 3 procent. Op 35-jarige leeftijd moet de speler daarop eenmalig een belasting betalen van 16 procent. Maar door die rente, is het bijna netto.

Dat haalt de heer Van Den Spiegel niet aan, maar hij heeft natuurlijk wel een punt. De voorzitter heeft al verwezen naar het ernstige geval van Malanda. Wie moet ervoor zorgen dat de speler wordt begeleid? Ik geef een specifiek voorbeeld van een speler die voor Westerlo heeft gespeeld: Kabasele. De man was 18 jaar en verdiende 500.000 euro per jaar. Als hij niet begeleid wordt, lukt dat niet.

Ik richt me in mijn vraag op wie de contracten bepaalt. Dat is vandaag niet meer de club. Een manager komt langs, stelt een speler voor. In eerste instantie is de speler doorgaans niet aanwezig. De manager bepaalt het loon van de speler, de vergoedingen voor het appartement, de auto, wat je je maar kunt inbeelden. De manager verdient ongeveer 10 procent van het jaarloon van de speler. Bij de kleine clubs is dat dan ongeveer 15.000 euro per jaar. Bij een contract voor drie jaar, heeft die manager 45.000 euro. Bij de vijf grootste clubs van België is het een verloning van 60.000 tot 70.000 euro per jaar.

Ook vragen vandaag al die managers een procent op de doorverkoop. Soms krijgt de speler daar blijkbaar ook een deel van. Een man die één speler in zijn portefeuille heeft en een speler snel doorverkoopt, kan onmiddellijk 30.000 of 40.000 euro verdienen. Dan heeft hij toch de plicht om die speler te begeleiden. Hij bespreekt alle financiële voorwaarden.

De club heeft ook een verantwoordelijkheid, natuurlijk. In principe kan een club een speler straffen, door aan het loon te raken. Maar dat is sterk beperkt door de cao. Ik geef een voorbeeld: voor een speler die vijf keer niet naar de training gekomen is en zelfs één keer niet naar de match, hebben we een aangetekend

schrijven opgesteld. De maximale boete die we kunnen opleggen is een vijfde van een dagvergoeding, 50 tot 100 euro, terwijl die jongen 10 of 15.000 euro per maand verdient. Daar lachen zij mee. Financieel heb je geen impact. Wat specifiek Westerlo wel doet, is het materiaal in het oog houden. We kijken na of het appartement en de auto in orde zijn. Daarvoor kunnen we wel boetes opleggen. Verder kunnen we die speler bijna niet straffen.

Dan moet je de speler maar schorsen, zei Peter Smeets gisteren nog. Maar als ik morgen de beslissende wedstrijd om het behoud moet spelen, ga ik mijn twee beste spelers niet straffen, ook al zijn ze de hele week uit geweest. Ik wil maar zeggen dat de macht van een club daarin zeer miniem is.

In topsportscholen en dergelijke geven we wel al een begeleiding, maar die kinderen zitten op dit moment nog niet aan die verloning. Voor een sporter die nog naar school gaat, is het minimale semiprofcontract 9000 euro per jaar. Dan moet je al pakweg een Lukaku zijn, die een grotere verloning heeft in de scholen. Daar is onze taak dus een beetje beperkt.

Minister, in welke mate kunnen de topsportscholen in het kader van deze problematiek nog meer begeleiding geven? In hoeverre ziet u mogelijkheden om sportclubs te stimuleren om effectief werk te maken van deze problematiek? Wat zijn in het nieuwe Topsportactieplan Vlaanderen III de doelstellingen voor de carrièrebegeleiding van deze doelgroep? Moet dat nog verder gaan na achttien jaar? En dan voor mij persoonlijk de belangrijkste vraag: hebt u mogelijkheden om sportmakelaars op hun verantwoordelijkheden te wijzen? Zo ja, op welke manier zou dat mogelijk zijn?

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik dank collega Wynants voor zijn boeiende en helaas ook actuele vraag, en de pertinente deelvragen die hij stelt. Voetballers die echt tot de top behoren, komen vaak in een wereld van rijkdom en overvloed terecht. En helaas trekt dat ook altijd mensen aan die daar voordeel uit willen halen en die niet altijd de beste bedoelingen hebben. Zoiets is nooit volledig uit te sluiten, maar ik denk dat de begeleiders en de clubs misschien een grotere rol te spelen hebben bij het opvoeden van deze tieners – letterlijk opvoeden, want het zijn soms gasten van 16, 17 jaar, die plots de mogelijkheden hebben om in een Porsche Cayenne rond te racen tegen 200 kilometer per uur en die er ook niet om malen om een boete van 500 euro te betalen.

Dit is een beetje een hartenkreet. Ik vind dat er te veel van ons jong talent sterft in dwaze ongelukken. Er is niet alleen Junior Malanda. Zeven jaar geleden was er François Sterchele, en veel langer geleden Ludo Coeck. Er zijn ook andere zware ongevallen, waarbij geen doden gevallen zijn. Denk maar aan Jonathan Legear. En zo kunnen we een heel lijstje maken.

Minister, kunt u iets doen om de clubs te stimuleren om een meer verantwoordelijke houding te promoten bij hun talenten?

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

De heer Peter Wouters (N-VA): Ik wil de minister vragen om het niet enkel bij voetbal te houden, want ook profwielrenners vallen daar mijns inziens onder. Bij andere sporten wordt men in België niet zo zwaar betaald, toch niet in diezelfde grootteorde. We moeten het eigenlijk opentrekken naar alles waar te veel geld verdiend wordt op te jonge leeftijd.

De heer Herman Wynants (N-VA): Voorzitter, ik wil nog een kleine toevoeging doen. Er zijn ook heel wat spelers die van andere continenten binnenkomen, bijvoorbeeld vanuit Zuid-Amerika. Het is nog heel wat anders om die op te voeden. Dat is niet zo simpel.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, collega's, ik wil hier gewoon één politieke uitspraak doen. Ik heb enkele jaren geleden eens de financiële situatie van de voetballerij uitgezocht, onder andere de verloning en de regelgeving daaromtrent, die overigens al zeer voordelig is als het over fiscaliteit en sociale zekerheid gaat.

Los van de vragen van de heer Wynants, die over het Vlaamse talent en onze topsportscholen gaan, en die overigens zeer pertinent zijn, wil ik nog opmerken dat die topsport een spiegel van de samenleving is. Je kunt je afvragen wie zo gek is om aan iemand van 17 jaar een jaarloon van 250.000 euro uit te betalen. In de voetballerij komt dat vrij veel voor. Bij KV Kortrijk was het gemiddelde bruto jaarloon van de kernspelers twee jaar geleden 226.000 euro. Dat zijn reusachtige bedragen voor zulke jonge mensen.

Maar het gaat eigenlijk niet over die jonge mensen. Het gaat erover dat de gast die geen tennis, voetbal of wielrennen doet, maar bijvoorbeeld zwemt, en dat doet met een topsportstatuut van Bloso, 1200 euro per maand krijgt. Die spiegel van de samenleving stoort mij enorm. Ik weet ook wel: ik ben even onmachtig als iedereen in deze zaal, want het gaat over veel meer dan waar wij bevoegd voor zijn. Het is een spiegel van een soort oneerlijkheid in de samenleving, en dat stuit mij tegen de borst. En dat is trouwens niet uit jaloezie. Wij zijn als parlementsleden ook behoorlijk goed betaald, laat ons eerlijk zijn. Dat is het dus niet. Maar het klopt niet, in een samenleving met zo'n diepe kloof tussen rijk en arm. De tribunes zijn verdorie gevuld met duizenden mensen, plus de mensen die het op tv volgen, die 1200 euro per maand verdienen, en die zitten te kijken naar jonge gasten die het zoveelvoudige daarvan verdienen.

Het is een gedachte die steeds opnieuw opduikt. Ik kijk ook. Ik neem 'Match of the Day' op, en kijk ernaar. Het programma is fantastisch, en een ultiem moment van ontspanning. Maar als u dan de bedragen leest die de spelers van Chelsea of Manchester United krijgen, dan bedenk ik ook dat die spelers rolmodellen zijn. Men spiegelt zich aan die spelers, en die spelers vertonen niet altijd voorbeeldig gedrag. Ik heb het daar moeilijk mee, maar er is niets aan te doen. *(Opmerkingen van de heer Marius Meremans)*

Het klopt dat 99 procent van onze topatleten het zout op hun patatten niet verdient.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, collega's, de discussie is verbreed met de vraag wie wie moet opvoeden. Het is een moeilijke kwestie waarover ik geen uitspraken zal doen. Uiteraard zegt iedereen dat de eerste opvoeders de ouders zijn. Maar wanneer de ouders de centen krijgen die de kinderen verdienen, dan staan de zaken op hun kop. Moeten we daarom het opvoedingsmodel omgooien? Dat weet ik niet. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid opnemen, en dan komen we er misschien wel.

Dat brengt me bij de vragen van de heer Wynants. In de topsportschool is er op dit ogenblik geen specifieke opleiding voorzien inzake het financieel aspect van hun carrière en de omgang met makelaars. Vanuit Bloso wordt echter wel nadrukkelijk gefocust op het mogelijk maken van de combinatie topsport en studie in Vlaanderen. Dat is mijns inziens erg belangrijk. Want we weten dat erg weinig jongeren in hun topsportcarrière genoeg zullen verdienen om daar de rest

van hun leven op te teren. Ik ben van mening dat een opleiding in het hoger onderwijs jonge topsporters een veel ruimere algemene vorming geeft en voorbereidt op een grotere waaier aan uitdagingen waar ze komen voor te staan, ook voor de problemen waar ze na hun topsportcarrière mee worden geconfronteerd. Wie een hogere opleiding volgt, zal op een of andere wijze immers beter geschoold worden over financiële vraagstukken. Ik zie dit als de belangrijkste vorm van preventieve begeleiding.

Voorts is het belangrijk dat de combinatie topsport en werk en de voorbereiding op de posttopsportcarrière, evenals de begeleiding tijdens de posttopsportcarrière, wordt verzorgd. Kijk naar Zweedse toptennissers, die winkels starten: dat leidt tot mislukkingen maar ook tot successen. Als de topsporter nood heeft aan begeleiding op financieel vlak, dan wordt hij of zij door Bloso doorverwezen naar experts. In 2014 werd op vraag van Wielerbond Vlaanderen door SYNTRA en Carrièrebegeleiding Topsport Vlaanderen een korte opleiding 'Budgetbeheer voor topsporters' uitgewerkt. Het werd als pilootproject uitgevoerd. Na evaluatie en bijsturing van de opleiding zou de opleiding eventueel kunnen worden aangeboden aan topsporters van andere sportfederaties.

Ik ben van mening dat het leren omgaan met geld door topsporters een gedeelde verantwoordelijkheid is. Ik heb het nu niet over andere aspecten, zoals het rijgedrag van sommigen. Het is in de eerste plaats aan de topsporters en hun directe omgeving – de ouders – om ondersteund door hun club en sportfederatie te leren omgaan met geld. We hebben natuurlijk geen afdwingbare doelstellingen. Het is evenwel in hun belang dat de topsporters hun geld verstandig gebruiken en beleggen. Bewustmaking op dat vlak is nodig. Als clubs en sportfederaties de nodige tools kunnen aanreiken, dan zou dat een goede zaak zijn.

De makelaars kan men veel verwijten, maar hun eerste rol is natuurlijk om clubs met spelers te verbinden en bij de clubs gunstige financiële voorwaarden voor spelers te bedingen. Ik hoop dat ze daarbij een langetermijnvisie hanteren, want het is zeer wel mogelijk dat ze op korte termijn alles verknoeien. Dat ze op een ethisch verantwoorde manier moeten optreden, valt natuurlijk niet te betwisten. De makelaar zou ook een rol kunnen opnemen in de financiële opvoeding van topsporters. Zo kan hij zich positief profileren bij clubs en spelers, maar hij mag niet als eerste verantwoordelijke aangewezen worden. U zegt dat de makelaar veel verdient dankzij de sporter, maar volgens mij maakt dat van hem nog niet automatisch de meest geschikte persoon om de sporter bij het beheer van zijn financiën bij te staan. Het is in het belang van de spelers, de clubs, de sportfederatie en het imago van hun sport dat de sector zelf zijn verantwoordelijkheid opneemt en hierin structureel investeert. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid, met een rol voor de ouders, de clubs, de federaties, de overheid en ook de managers.

Bloso zit op schema voor de realisatie van de vooropgestelde doelstellingen inzake carrièrebegeleiding. De verschuiving, mijnheer Wynants, van een eerder begeleidende functie ten aanzien van de Vlaamse topsporters naar meer een coachende functie ten aanzien van begeleiders in onderwijsinstellingen is er zeker. Maar dat kon pas gebeuren na de vernieuwing van het Bloso Topsportstudentenproject. Het vernieuwde project is van start gegaan in september 2013-2104. Na één werkingsjaar is de indruk dat de wijziging positief is. Zo kunnen we de coaching van de begeleiders in de onderwijsinstellingen opdrijven.

Ter ondersteuning van de hogeronderwijsinstellingen werd in oktober 2014 de kick-off georganiseerd van het Overlegplatform Topsport & Studie. In het project 'Lerend netwerk: Topsportcarrière +18', in samenwerking met de VDAB, is er een opsplitsing gebeurd van dit lerend netwerk in een lerend netwerk gericht op de topsporter op de

arbeidsmarkt en een gericht op de topsporter in het hoger onderwijs. Ik heb hier cijfers over de aanpassing van de doelgroepen. Ik stel voor dat ik u die bezorg. Daarin ziet u dat er zo goed als overal een grote vooruitgang is.

Wat de sportmakelaars betreft, zijn er mogelijkheden, maar dat kan enkel werken indien clubs en federaties hun verantwoordelijkheid opnemen. Binnen het decreet over de private arbeidsbemiddeling zijn er kwaliteitsvoorwaarden opgenomen voor sportmakelaars. Indien er wanpraktijken zijn, moeten die worden doorgegeven. Wie soms de commissie Werk volgt, weet dat mijn inspectie elke klacht die binnenkomt, onderzoekt en opvolgt, maar het is onmogelijk voor mijn inspectie om dat zelf te onderzoeken. Idealiter zouden er over inbreuken die worden vastgesteld tegen de kwaliteitsvoorwaarden voor sportmakelaars, klachten moeten komen bij mijn inspectie, en zij kunnen daarop dan controleren. Als ik een veel grotere inspectie had, zouden we dat allemaal zelf kunnen doen. Maar nu is het de meest efficiënte weg om via klachten te werken.

De voorzitter: De heer Wynants heeft het woord.

De heer Herman Wynants (N-VA): Ook de clubs hebben een verantwoordelijkheid, maar hun macht is beperkt als je een speler geen enkele straf kunt opleggen. Neem nu het geval van Malanda, zeer dramatisch, maar een typisch voorbeeld. Zijn makelaar stelt dat hij al vaak heeft gezegd dat ze te snel rijden en dat hij al verschillende pv's hadden gekregen. Dan had hij al lang moeten optreden. Dat bedoel ik.

Als club kunnen wij er niets aan doen. De auto loopt via een leasingcontract. Bij overtredingen moet de speler die uiteraard betalen, maar de club kan de auto niet afnemen, want het staat zo in het contract. Maar de makelaar moet de speler toch begeleiden. Dat stoort me. Ik zeg niet dat de makelaar moet zeggen hoe een speler zijn geld moet beleggen. Maar hij verdient er mee op. Hij zou raadgevers moeten aanduiden. Maar dan komt de makelaar weer in een gevaarlijke situatie. Want als hij een advocaat aanduidt, bijvoorbeeld, wil die de makelaar van de speler worden. Zo blijven we bezig.

Voetbal is wat brood en spelen was bij de Romeinen. De massa bepaalt mee de verloning van al die spelers. Als ze niet meer komen kijken, hebben we niets meer.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Het is inderdaad een gedeelde verantwoordelijkheid. De eerste verantwoordelijkheid ligt bij de ouders, maar het klopt dat die ouders in een socio-economisch zwakkere situatie zitten dan hun kind. Vaak zijn ze zelfs niet hier. Ze wonen misschien in een sloppenwijk in Brazilië, om het clichématig uit te drukken.

Ik ben wel verbaasd dat in de leerdoelstellingen in de topsportschool het financiële beheer niet echt in zit. Misschien kan dat wel eens worden aangekaart in de commissie Onderwijs. Dat is een lacune die we toch kunnen wegwerken.

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

De heer Peter Wouters (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Mijnheer Poschet, het is misschien logisch dat het niet wordt opgenomen in die vakken, omdat zowel topzwemmers als topvoetballers bepaalde vakken samen krijgen. Als er dan over getallen wordt gesproken, dat ligt ver uit elkaar. De ene zal niet kunnen vatten wat de andere heeft.

Ik volg u wel, minister, dat de clubs redelijk veel kunnen doen. Ik denk aan de opleiding van SYNTRA. Er zijn ook veel clubs die al lessen Nederlands geven. Dat is ook allemaal begeleiding van jonge sporters. Dat is zeer belangrijk, ook voor het deel na hun carrière. Het kan verrijkend zijn, niet enkel in de financiële zin van het woord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.